

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 109.109 van 10 juli 2002
in de zaak A. 51.453/XII-1130.**

In zake : Freddy VAN IMPE,
wonende te Haaltert,
Vorsinkbaan 9

tegen :

de GEMEENTE SINT-GILLIS,
die woonplaats kiest bij
advocaat E. Royen,
kantoor houdende te Brussel,
Zwitserlandstraat 39.

tussenkommende partijen :

1. het BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST,
 2. de FACULTES UNIVERSITAIRES SAINT-LOUIS,
 3. de UNIVERSITE LIBRE DE BRUXELLES,
 4. de VRIJE UNIVERSITEIT VAN BRUSSEL,
- die woonplaats kiezen bij
advocaat M. Uyttendaele,
kantoor houdende te Brussel,
Kapitein Crespelstraat 2-4.

DE RAAD VAN STATE, XIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Freddy Van Impe op 3 mei 1993 heeft ingediend om de nietigverklaring te vorderen van het besluit van 4 maart 1993 van de gemeenteraad van Sint-Gillis waarbij de voorwaarden voor benoeming in de graad van onderbureauchef en bureauchef en de voorwaarden voor deelname aan het examen van bureauchef worden gewijzigd;

Gelet op het arrest nr. 83.114 van 26 oktober 1999 waarbij de debatten worden heropend en het door de auditeur-generaal aangestelde lid van het auditoraat wordt belast met de voortzetting van het onderzoek;

Gezien het aanvullend verslag opgesteld door eerste auditeur-afdelingshoofd F. De Buel;

Gelet op de beschikking van 20 maart 2001 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gezien het verzoek tot voortzetting van het geding van verzoeker;

Gezien de laatste memorie van verzoeker;

Gelet op de beschikking van 26 maart 2001 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 28 mei 2002;

Gehoord het verslag van staatsraad J. Lust;

Gehoord de opmerkingen van verzoeker, van advocaat J. H. Tasset, die loco advocaat E. Royen verschijnt voor de verwerende partij, van advocaat N. Weinstock, die verschijnt voor de tussenkomen de partijen, en van advocaat D. D'Hooghe, die eveneens verschijnt voor de tweede, derde en vierde tussenkomen de partij;

Gehoord het andersluidend advies van eerste auditeur F. De Buel;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, naar het zelf uiteenzet “uit bezorgdheid om de problemen van beroepsvorming van het personeel, welke de gemeenten ondervonden en welke bijdroegen tot de creatie van een negatief administratief beeld van het Gewest”, de gangmaker is van een basiscyclus in gemeentelijk management die vanaf 1990 wordt georganiseerd en gecoördineerd door de Vorming in Openbaar Management van de Ecole de Commerce Solvay; dat aan de basiscyclus wordt meegewerkt door de Université Libre de Bruxelles, de Vrije Universiteit Brussel en de Facultés Universitaires Saint-Louis; dat de cursussen gedeeltelijk in het Frans en gedeeltelijk in het Nederlands worden gegeven, volgens een onderzoek van de opleidingscyclus 1991-1992, door de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, voor 74 %, respectievelijk 26 %; dat het bestreden besluit van de gemeenteraad van Sint-Gillis er toe strekt bij de

voorwaarden voor benoeming in de graad van onderbureauchef en bureauchef en de voorwaarden voor deelname aan het examen van bureauchef ook rekening te houden met het attest van het slagen in het derde jaar van de genoemde basiscyclus;

Overwegende dat de Raad van State in het tussenarrest nr. 83.114 van 26 oktober 1999 de vraag heeft opgeworpen “of de vaststelling dat het in dit geval ter sprake zijnde attest gemakkelijker kan worden verkregen door de personeelsleden die beter met het Frans vertrouwd zijn -dit zijn, in principe, de ambtenaren wier hoofdtaal het Frans is- niet strijdt met het in de bestuurstaalwet opgenomen beginsel, zoals dat in de artikelen 17 en 21 een neerslag heeft gevonden, van de principiële eentaligheid van de ambtenaren in de gemeenten van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad wat insluit dat de ambtenaren van de beide taalrollen, zonder de tweede taal te kennen, een normale loopbaan moeten kunnen doorlopen, d.w.z. een loopbaan waarin de Nederlandstaligen gelijke promotiekansen hebben als de Franstaligen”;

Overwegende dat in de laatste memorie het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in hoofddorde de vaststelling betwist dat het besproken attest in beginsel gemakkelijker kan worden verkregen door de ambtenaren die het Frans als hoofdtaal hebben en ondergeschikt vraagt dat overeenkomstig artikel 26 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof de volgende prejudiciële vragen worden gesteld :

“1° Schenden de bepalingen van artikelen 17 en 21 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, in zoverre ze inhouden dat de ambtenaren in de gemeenten van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad principieel eentalig zijn en geïnterpreteerd in de zin dat het attest behaald door de leerlingen-ambtenaren van een tweetalige vormingscyclus waarvan 74% van de cursussen in het Frans worden gedoceerd en 26% in het Nederlands om die enkele reden alleen noodzakelijkerwijze gemakkelijker kan worden verkregen door de cursisten-ambtenaren wier hoofdtaal het Frans is, en dit ofschoon de kandidaten zich mogen uitdrukken in hun moedertaal, zodat -volgens voormelde interpretatie van artikelen 17 en 21- de betrokken vormingscyclus de door deze artikelen gewaarborgde gelijkheid tussen de ambtenaren van de twee taalgroepen, met name ten aanzien van de promotiekansen zou miskennen, de artikelen 127, § 1 van de Grondwet en de artikelen 4 en 7 van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, in de mate zij de bevoegdheid van de gemeenschappen om professionele vorming te organiseren beperken en in de mate dat zij de dat zij de bevoegdheden van de gewesten beperken om het bestuurlijk toezicht betreffende de gemeenten te organiseren en uit te oefenen?;

2° Schenden de bepalingen van artikelen 17 en 21 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, in zoverre ze inhouden dat de ambtenaren in de gemeenten van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad principieel eentalig zijn en geïnterpreteerd in de zin dat het attest behaald door

de cursisten-ambtenaren van een tweetalige vormingscyclus waarvan 74% van de cursussen in het Frans worden gedoceerd en 26% in het Nederlands om die enkele reden alleen noodzakelijkerwijze gemakkelijker kan worden verkregen door de cursisten-ambtenaren wier hoofdtal het Frans is, en dit ofschoon de kandidaten zich mogen uitdrukken in hun moedertaal, zodat -volgens voormelde interpretatie van artikelen 17 en 21- een gemeente die in Brussel-Hoofdstad is gevestigd voor de bevordering van zijn ambtenaren geen diploma of getuigschrift in aanmerking kan nemen waaruit blijkt dat de betrokken ambtenaar geslaagd is voor een tweetalige vormingscyclus, alhoewel de kandidaten zich mogen uitdrukken in hun moedertaal de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang met artikel 30, in de mate waarin elke tweetalige opleiding voor het openbaar ambt wordt verboden, hoewel het niet gaat om handelingen van het openbaar gezag en voor gerechtszaken?”;

Overwegende dat, om te betwisten dat het attest in principe gemakkelijker verkregen kan worden door de ambtenaren die het Frans als hoofdtal hebben, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in essentie alleen doet gelden dat het bij gebrek aan wetenschappelijk onderzoek niet meer dan een loutere hypothese betreft :

“Het is een voorspelling die wellicht juist is, doch die evenwel de bal mis kan slaan : zonder wetenschappelijk onderzoek van de concrete gegevens blijft het gissen op goed geluk. Wordt de cyclus daadwerkelijk door de doorsnee Nederlandstalige als moeilijker ondervonden dan door de doorsnee Franstalige? Het loutere feit dat er meer cursussen in deze poging tot aanmoediging tot wederzijds respect in het Frans werden gedoceerd geeft geen uitsluitsel. Op zijn minst zou hiertegen kunnen opgeworpen dat het voor de gemiddelde Franstalige buitengewoon moeilijk is een cursus in het Nederlands te volgen. Ook dit is natuurlijk een onbewezen stelling”;

Overwegende dat wanneer de opleiding voor een attest voor drie kwart in het Frans en één kwart in het Nederlands wordt gegeven, het dan in de rede ligt dat het attest gemakkelijker kan worden verkregen door wie het Frans als hoofdtal heeft dan door wie het Nederlands als hoofdtal heeft; dat het in bepaalde gevallen wellicht anders kan zijn, maar zulks telkens aan de hand van concrete en voldoende overtuigende gegevens aannemelijk moet worden gemaakt; dat dergelijke gegevens te dezen totaal ontbreken; dat, verre van met precieze cijfers over deelnemers aan en geslaagden van de basiscyclus in gemeentelijk management de gebeurlijke onjuistheid van de aangehaalde logica aan te tonen, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet meer doet dan die logica zonder meer in vraag te stellen, eenvoudig te ontkennen of, nog, tegen te spreken met een bewering waarvan het zelf zegt dat het “natuurlijk een onbewezen stelling” betreft;

Overwegende dat er in die omstandigheden voor de Raad van State geen reden is om, voor zoveel hij dat al zou hebben gekund, terug te komen op zijn vaststelling in het tussenarrest nr. 83.114 dat blijkbaar het attest, om reden van het taalgebruik bij het onderricht, gemakkelijker toegankelijk is voor of verkregen kan worden door Franstaligen dan Nederlandstaligen;

Overwegende, aangaande de voorgestelde prejudiciële vragen, dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest toelicht dat de mogelijkheid om in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad een tweetalige lessencyclus voor het openbaar ambt te organiseren een evidente noodzaak is en dat de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, waar zij verbieden of onmogelijk maken dat in een tweetalig gebied een tweetalige lessencyclus wordt georganiseerd, niet te verzoenen vallen “met de regels van de bevoegdheidsverdeling en met de in artikel 30 van de Grondwet gewaarborgde taalvrijheid”;

Overwegende dat de prejudiciële vragen er toe strekken het Arbitragehof te ondervragen over de grondwettigheid van een uit de bestuurstaalwet volgend verbod om voor de gemeentambtenaren in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad een tweetalige lessencyclus te organiseren; dat het evenwel niet daarover is dat het besproken middel gaat, maar over het uit de bestuurstaalwet volgend verbod om voor de ambtenaren in de gemeenten van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad in een attest voor bevordering of deelname aan een bevorderingsexamen te voorzien dat minder makkelijk door Nederlandstaligen dan door Franstaligen kan worden verkregen; dat het een en het ander slechts geacht zou kunnen worden voldoende verband met mekaar te houden -voldoende om de voorgestelde vragen niet als irrelevant te moeten afdoen- indien zou blijken dat het verbod om in het genoemde attest te voorzien wezenlijk afbreuk doet aan de mogelijkheid om de tweetalige lessencyclus in te richten;

Overwegende dat de verwerende partij in de memorie van antwoord verklaart tot de bestreden “impliciete erkenning” van de lessencyclus te hebben besloten “[o]p uitnodiging van het Brussels Hoofdstede[d]elijk Gewest, de voorgedijoverheid, en ingevolge de kwaliteit van de opleiding verstrekt door deze basiscyclus”; dat echter die partij noch een andere partij enig gegeven bijbrengen waaruit kan worden opgemaakt dat zonder de “erkenning” de lessencyclus substantieel bemoeilijkt wordt, laat staan nog, zoals het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beweert, “principiële” of “in concreto” “onmogelijk” gemaakt; dat in dit

licht de conclusie moet zijn dat het antwoord op de voorgestelde prejudiciële vragen voor de beoordeling van het middel niet ter zake doet; dat zij deswege onontvankelijk zijn;

Overwegende dat de artikelen 17 en 21 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, in zoverre zij bepalen welke de hoofdtal van een ambtenaar van Brussel-Hoofdstad is, dat hij die hoofdtal gedurende zijn hele loopbaan behoudt en dat wanneer een zaak een ambtenaar van Brussel-Hoofdstad betreft het deze hoofdtal is die moet worden gebruikt, uitdrukking geven aan de principiële eentaligheid van de ambtenaren in de gemeenten van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad; dat daarin besloten ligt dat de ambtenaren een normale loopbaan moeten kunnen hebben zonder de tweede taal te kennen; dat de verwerende partij, door in haar administratief statuut als een van de noodzakelijk geachte bekwaamheidsbewijzen voor bevordering of deelname aan een bevorderingsexamen een attest in aanmerking te nemen dat van de Nederlandstaligen een merkelijk grotere kennis van het Frans vergt dan de kennis die Franstaligen met het oog op het verkrijgen van hetzelfde attest van het Nederlands moeten hebben, aan genoemd vereiste van een normale loopbaan, inbegrepen gelijke promotiekansen voor Nederlands- en Franstaligen, tekort doet; dat het besproken middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van 4 maart 1993 van de gemeenteraad van Sint-Gillis waarbij de voorwaarden voor benoeming in de graad van onderbureauchef en bureauchef en de voorwaarden voor deelname aan het examen van bureauchef worden gewijzigd.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op 99,16 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

De kosten van de tussenkomsten, bepaald op 297,48 euro, komen ten laste van de tussenkomende partijen, elk voor een vierde.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op
tien juli 2002, door de XIIe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	D. VERBIEST,	kamervoorzitter,
	J. LUST,	staatsraad,
	G. VAN HAEGENDOREN,	staatsraad,
Mevr.	S. DOMS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

D. VERBIEST.